

Sygn. akt VIII *Ua 15/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Grzegorz Tyrka (ref.)
Sędziowie:	Małgorzata Andrzejewska Patrycja Bogacińska-Piątek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 czerwca 2020r. w G.

sprawy Miasta G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zasiłek pogrzebowy

na skutek apelacji Miasta G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 28 stycznia 2020 r. **sygn. akt** VI U 420/19

- zmienia zaskarżony wyrok w całości i poprzedzającą go decyzję w ten sposób, że przyznaje Miastu G. kwotę 86,40 zł (osiemdziesiąt sześć złotych i czterdzieści groszy) tytułem dalszego zasiłku pogrzebowego;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz Miasta G. kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu przed Sądami I i II instancji.

(-) sędzia Małgorzata Andrzejewska (-) sędzia Grzegorz Tyrka (-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

(...)

UZASADNIENIE

Ośrodek Pomocy (...) w G. nie posiada osobowości prawnej i jest jednostką organizacyjną Miasta G. funkcjonującą na podstawie statutu nadanego uchwałą nr (...) Rady Miejskiej w G. z dnia 22 grudnia 2004 roku.

Miasto G. ma status miasta na prawach powiatu.

Miasto na prawach powiatu jest gminą o statusie miasta, wykonującą zadania powiatu. Władzę wykonawczą w mieście na prawach powiatu sprawuje prezydent miasta.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (jednolity tekst Dz.U. z 2019 roku, poz. 1507) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Natomiast zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej.

Miasto G. zleciło Ośrodkowi Pomocy (...) w G. sprawianie pogrzebów, i w tym celu upoważniło dyrektora ośrodka do zawarcia z zakładem pogrzebowym umowy o świadczenie usług pogrzebowych, z tym zastrzeżeniem, że nabywcą usług jest Miasto G.. Zgodnie z umową do obowiązków zakładu pogrzebowego należało między innymi kompletowanie niezbędnych dokumentów w sprawie pochówku, w tym aktu zgonu, załatwianie wszelkich formalności w parafiach i zarządach cmentarzy w sprawie pochówku.

Zakład pogrzebowy sprawił ubezpieczonemu pogrzeb i wystawił Miastu G. fakturę na kwotę 2 378,16 zł. Na koszt pogrzebu składa się kwota 86,40 zł i dotyczy „kompletowania dokumentów”.

Zakład pogrzebowy wyjaśnił, że termin „kompletowanie dokumentów” obejmuje: odebranie zlecenia z siedziby ośrodka pomocy społecznej, załatwienie karty zgonu w przychodni lub szpitalu, zarejestrowanie karty zgonu w urzędzie stanu cywilnego i uzyskanie aktu zgonu, załatwienie formalności związanych z pogrzebem w kościele i na cmentarzu, rozwieszenie klepsydr w miejscu zamieszkania zmarłego oraz na bramie cmentarza.

Ośrodek Pomocy (...) w G. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. o zwrot poniesionych kosztów pogrzebu ubezpieczonego na kwotę 2 378,16 zł. Do wniosku załączono fakturę wystawioną przez Miasto G..

Decyzją z dnia 22 lipca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał kwotę 2 291,76 zł tytułem zasiłku pogrzebowego. Organ rentowy uznał, że „kompletowanie dokumentów” nie jest kosztem pogrzebu i odmówił uwzględnienia w zasiłku pogrzebowym kwoty 86,40 zł.

Miasto G. domagało się zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 22 lipca 2019 roku poprzez przyznanie kwoty 86,40 zł tytułem dalszego zasiłku pogrzebowego oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych.

Na uzasadnienie podano, że „kompletowanie dokumentów” stanowi koszt pogrzebu w rozumieniu art. 79 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 1270) – zwaną dalej ustawą.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od Miasta G. na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2020 roku Sąd Rejonowy w pkt 1 oddalił odwołanie, w pkt 2 zasądził od Miasta G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie podano, że zasiłek pogrzebowy jest jednorazowym świadczeniem przysługującym w razie ziszczenia się ryzyka śmierci i związanej z nią konieczności urządzenia pochówku. Świadczenie może otrzymać ten podmiot, który pokrył koszty pogrzebu.

Sąd Rejonowy uznał, że ośrodek pomocy społecznej ma prawo do zwrotu kosztów rzeczywiście poniesionych, które są związane z osobistym przygotowaniem osoby zmarłego do pochówku. Natomiast zasiłek pogrzebowy nie obejmuje „kompletowania dokumentów”. Sąd Rejonowy dodał, że termin „kompletowanie dokumentów” jest szeroki, a strona procesu nie wykazała, jakie dokumenty były kompletowane i jaki był rzeczywisty koszt tych czynności.

Sąd Rejonowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., a o kosztach procesu orzekł na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 265).

Miasto G. wniosło apelację, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji poprzez przyznanie kwoty 86,40 zł tytułem dalszego zasiłku pogrzebowego oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Apelujący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 78 ust. 2 i art. 79 ust. 1 ustawy poprzez błędną wykładnię, że ryczałtowa należność 86,40 zł za kompletowanie dokumentów nie stanowi udokumentowanych kosztów pogrzebu.

Na uzasadnienie podano, że jednym ze składników kosztów pogrzebu jest „kompletowanie dokumentów” niezbędnych do sprawienia pogrzebu, tj. karty zgonu wraz z kartą przeznaczoną dla cmentarza oraz aktu zgonu. Bez tych dokumentów nie można sprawić pogrzebu. Dokumenty kompletuje pracownik zakładu pogrzebowego, a usługa ta została wyceniona na kwotę 86,40 zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od Miasta G. na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podano, że wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja Miasta G. zasługuje na uwzględnienie.

Zasiłek pogrzebowy przysługuje także gminie, domowi pomocy społecznej, jeżeli podmiot ten pokrył koszty pogrzebu w wysokości udokumentowanej, nie wyższej niż 4 000 zł (art. 78 ust.2, art. 79 ust. 1, art. 80 ustawy).

Celem zasiłku pogrzebowego jest rekompensata finansowa kosztów pogrzebu, osobie która koszty te poniosła. Przepisy ustawy nie definiują pojęcia „koszty pogrzebu”. Należy przyjąć, że koszty pogrzebu obejmują wydatki związane z koniecznością pochowania zwłok.

Do zadań własnych gminy należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Gmina realizuje to zadanie przez podległą jednostkę organizacyjną, np. ośrodek pomocy społecznej.

Z akt sprawy wynika, że dyrektor ośrodka pomocy społecznej, na podstawie posiadanego pełnomocnictwa, zawarła w imieniu Miasta G. z zakładem pogrzebowym umowę o świadczenie usług pogrzebowych. Zgodnie z umową zakład pogrzebowy po odebraniu pisemnego zlecenia od pracownika ośrodka pomocy społecznej miał obowiązek sprawienia pogrzebu.

Należy wskazać, że warunkiem sprawienia pogrzebu jest uzyskanie od lekarza karty zgonu, zarejestrowanie karty zgonu w urzędzie stanu cywilnego i otrzymanie odpisu aktu zgonu. Bez wymienionych dokumentów niemożliwe jest pochowanie zwłok na cmentarzu (art. 8 i art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych – jednolity tekst Dz.U. z 2019 roku, poz. 1473). Dlatego też w umowie o świadczenie usług pogrzebowych nałożono na zakład pogrzebowy obowiązek kompletowania niezbędnych dokumentów do pochówku.

Stanowisko Sądu Rejonowego jest błędne i nie zostało należycie uzasadnione.

Należy wskazać, że zakład pogrzebowy miał obowiązek uzyskać niezbędne dokumenty do sprawienia pochówku, a to karty zgonu, odpisu aktu zgonu. W związku z tym zakład pogrzebowy poniósł koszt, który następnie wskazał Miastu G. w fakturze do zapłaty w formie ryczałtu. Zakład pogrzebowy wyjaśnił na piśmie, jakie dokumenty musiał kompletować. Nadto, kompletowanie dokumentów do sprawienia pochówku wynikało z ustawy o cmentarzach i

chowaniu zmarłych oraz z umowy o świadczenie usług pogrzebowych. Organ rentowy nie zakwestionował wartości za czynność „kompletowanie dokumentów” a zakwestionował samą czynność (usługę).

Należy zgodzić się z apelującym, że usługa „kompletowanie dokumentów” stanowi wydatek związany z koniecznością pochowania zwłok, a tym samym stanowi koszt pogrzebu w rozumieniu art. 78 ust. 2 i art. 79 ust. 1 ustawy.

Na mocy art. 78 ust. 2 i art. 79 ust. 1 ustawy oraz art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok w całości i poprzedzającą go decyzję, i przyznać Miastu G. kwotę 86,40 zł tytułem dalszego zasiłku pogrzebowego.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2, § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 265).

(-) sędzia Małgorzata Andrzejewska (-) sędzia Grzegorz Tyrka (-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek